

Dokumentnamn	Datum	Revision	Utfärdat av
Erfarenhetsdokument till RPSFS 2012:15, FAP 513-1	120510	0	

Erfarenhetsdokument till RPSFS 2012:15, FAP 513-1

Erfarenhetsdokumentdokumentet är de ackrediterade kontrollorganen inom området tivolianordningars gemensamma tolkning av RPSFS 2012:15, FAP 513-1. Dokumentet syftar till att redovisa en gemensam bedömningsgrund som därmed utgör en viktig del i förutsättningarna för så kallad likabedömning på marknaden.

Detta dokument är inte tvingande. Varje enskilt besiktningsorgan står för sin slutliga bedömning.

Bakgrund

Rikspolisstyrelsen (RPS) har under en tid aviserat skärpta regelkrav i Sverige inom området tivolianordningar. En del av de skärpta kraven avsågs gälla retroaktivt, det vill säga även om anordningarna tidigare godkänts vid besiktning. Syftet var att förbättra säkerheten på gamla tivolianordningar.

Under 2011 beslutades därför om en ny föreskrift med beteckningen RPSFS 2011:6, FAP 513-1. Föreskriften, som trädde ikraft 2011-09-01, ersatte RPSFS 2000:25, FAP 513-1. I samband med införandet meddelade RPS sin avsikt att inhämta underlag för en justering av föreskriften.

Processen är nu avslutad och RPS beslutade 2012-04-26 om en ny föreskrift, RPSFS 2012:15, FAP 513-1, vilken träder ikraft 2012-05-15. Föreskriften innehåller en hel del förändringar främst avseende den generella kravnivån vilken även ska tillämpas retroaktivt.

Nedan kommenteras föreskriften kort i valda delar.

Besiktning

7 § talar om vad besiktningsorganen ska kontrollera vid besiktning av tivolianordningar.

"Besiktningsorganen ska vid besiktning av tivolianordningar kontrollera att anordningen minst har den säkerhetsnivån som anges i 4 §"

Detta innebär att alla anordningar ska uppfylla nu gällande europeisk standarder (svenska beteckningar SS-EN 1069:2010 för vattenrutschbanor respektive SS-EN 13814 för övriga tivolianordningar) vilka blev giltiga i Sverige under 2010 för vattenrutschbanor och 2006 för övriga anordningar.

I föreskriftens 18 § finns dock några undantag från 4 §:

- Vattenrutschbanor medges övergångstid till 2017-06-01
- Övriga anordningar, tillverkade före 2006-07-01, får som alternativ istället uppfylla Svensk Standard SS 767 70 01 eller likvärdig nivå. Denna standard blev fastställd 1996-09-13.

Dokumentnamn	Datum	Revision	Utfärdat av
Erfarenhetsdokument till RPSFS 2012:15, FAP 513-1	120510	0	

Första besiktning

En besiktning som genomförs innan en anordning första gången tas i bruk i Sverige. Omfattningen av första besiktningen framgår av 8 §.

Vid en första besiktning av en äldre tivolianordning ska den minst uppfylla kraven i den europeiska standarden eller likvärdig nivå. Undantag kan medges för fall enligt 18 § (tidigare behandlat under rubriken Besiktning).

En första besiktning som har genomförts i ett annat land inom EU, EES, eller Turkiet gäller som första besiktning även i Sverige enligt principen om ömsesidigt erkännande. En äldre anordning som importeras till Sverige och som har ett medföljande första besiktningssintyg ska anses vara förstabesiktad enligt 8 §. En sådan anordning ska genomgå en återkommande besiktning innan den tas i bruk. Se kommentarerna till återkommande besiktning nedan.

Återkommande besiktning

En besiktning som ska utföras årligen på anordningar som är i bruk. Omfattningen av återkommande besiktning framgår av 9 §.

Besiktningens organen ska i samband med den återkommande besiktningen kontrollera att anordningen uppfyller säkerhetsnivån enligt 4 § i de moment som ingår i en återkommande besiktning. Här kan nu krav på retroaktiva åtgärder komma in främst för äldre anordningar kopplade till 9 § punkt 2.

9 § punkt 2 "Kontroll av skydd och skyddsanordningar"

För anordningar tillverkade före 2006-07-01 ska alltså skydd och skyddsanordningar uppfylla säkerhetsnivån enligt SS 767 70 01. Anordningar tillverkade senare ska uppfylla säkerhetsnivån enligt SS-EN 13814.

De retroaktiva kraven gäller för de moment som ingår i en återkommande besiktning.

Besiktningens organen ska, vid återkommande besiktning, inte kontrollera underlag för bedömning av anordningens hållfasthet.

För vattenrutschbanor gäller samma som ovan förutom att vattenrutschbanor ska kontrolleras mot säkerhetsnivån i SS-EN 1069-1 och SS-EN 1069-2 med beaktande av övergångstiden som beskrivits tidigare under rubriken Besiktning.

Om det vid återkommande besiktning framkommer att anordningen inte uppfyller de nya kraven på säkerhetsnivå så skrivs detta som en brist i besiktningssprotokollet. Det gäller alltså även för äldre anordningar som vid tidigare besiktningar varit godkända.

Framkommer det att anordningen har en brist enligt ovan utfärdas inte något godkännandebevis utan en kontrollrapport ska skickas till lokal polismyndighet med kopia till ägaren/brukaren (se nedan under Underrättelse).

Dokumentnamn	Datum	Revision	Utfärdat av
Erfarenhetsdokument till RPSFS 2012:15, FAP 513-1	120510	0	

Fördjupad återkommande besiktning

Ett nytt besiktningsmoment införs i Sverige. Anordningar ska genomgå så kallad fördjupad återkommande besiktning vart femte år med början fem år efter att första besiktningen genomförts. Omfattningen av fördjupad återkommande besiktning framgår av 10 §.

För att marknaden ska kunna möta detta nya krav, sprida ut uppdragen, har en övergångsregel införts i 18 § som innebär att besiktningen ska vara utförd senast 2016-09-01.

"Med undantag från vad som föreskrivs i 3 § andra stycket ska en tivolianordning till och med den 1 september 2016 anses vara besiktigad med godkänt resultat inom rätt tid och i rätt ordning även om den inte hunnit bli besiktigad i enlighet med 10 §".

Precis som för återkommande besiktning ska vi kontrollera att de moment som ingår i den fördjupade återkommande besiktningen ska uppfylla säkerhetsnivån enligt 4 §.

Det är upp till varje enskilt besiktningsbolag att upprätta en plan tillsammans med kunden för att genomföra den fördjupade återkommande besiktningen under den föreskrivna övergångstiden. Förslagsvis bör 20 % av antalet anordningar besiktas varje år.

Det inte är besiktningsorganens uppgift att bevaka att anordningarna har genomgått föreskriven besiktning. Ansvaret för detta ligger på ägaren/brukaren. Konstateras det vid besiktning att en fördjupad återkommande besiktning inte genomförts i tid medför det inte en brist med användarförbud. Kunden bör dock upplysas om förhållandet i form av en notering i besiktningsprotokollet.

Revisionsbesiktning

Om anordningen har ändrats i något avseende som har betydelse för säkerheten ska en revisionsbesiktning genomföras. Omfattningen av revisionsbesiktning framgår av 11 §.

De utbytta delarna ska uppfylla säkerhetsnivån som beskrivs i 4 § med hänsyn tagen till undantag enligt 18 § punkt 4 och 5.

Underrättelse

16 § Om besiktningsorganet finner att tivolianordningen på grund av skada eller av någon annan orsak inte erbjuder betryggande säkerhet mot olycksfall ska besiktningsorganet skriftligen underrätta polismyndigheten på orten. En kopia av underrättelsen ska överlämnas till den som driver tivolianordningen eller ägaren om denne har tivolianordningen i sin besittning.

17 § Den som driver tivolianordningen eller ägaren om denne har tivolianordningen i sin besittning ska underrätta den polismyndighet som avses i 16 § när nämnda brister avhjälpes och en revisionsbesiktning enligt 11 § genomförts med godkänt resultat.

Underrättelse ska ske genom att en kopia på godkännandebeviset ges in till polismyndigheten.